

Драги читатели,

В началото на 2020 г., когато стартира новото десетилетие, не може да не се отбележи последователната политика на Министерството на образованието и науката за превръщане на учителската професия в желана. Основен елемент на тази политика е увеличението на учителските възнаграждения. С оптимизъм за своето бъдеще се изпълват не само действащите учители и тези, които се подготвят за учители, но и всички ангажирани в сферата на образованието. И най-важното – налице е стимул за младите да се обърнат с лице към тази професия, защото тя закономерно се превръща в една от най-престижните. Наред с придобивките се увеличават изискванията към учителите. Необходими са повишени знания и компетенции по основните им професионални направления, но и координация на дисциплинарните умения посредством съвременни методологически единици и информационни технологии. Лично задължение на педагогическите кадри е да се квалифицират и самоквалифицират. От всички фактори, които оказват влияние върху постиженията на учениците, от първостепенна важност е качеството на учителите. Учителят е този, който има най-голямо въздействие върху обучението на учениците със своите способности да ги мотивира, да ги насърчава, като им осигурява експертно познание по съответната дисциплина, и да откликва на индивидуалните им потребности.

Тук трябва да отбележим резултатите от едно от най-мощните и авторитетни световни изследвания сред учителите и директорите на училища за 2018 г. – TALIS (Teaching and Learning International Survey). Изследването е под егидата на ОИСР – Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Сред акцентите е степента на използване на информационни технологии в обучението. TALIS' 2018 е третото издание на проучванията след тези през 2008 г. и 2013 г. То обхваща около 260 хил. учители и училищни ръководители в около 15 хил. училища в 48 държави от 6 континента и отчита подготовеността на преподавателите, както и качеството на средата, в която работят. Данните показват, че в България 72% от учителите избират професията си като първо желание, а 92% посочват, че са направили своя избор заради възможността да играят решаваща роля във формирането на бъдещите поколения. Това, което ни предстои,

е оптимистично. Учители ще има, защото приоритет в сегашната политика на държавата е образованието. В резултат на промените във висшите училища се повиши броят на желаещите да станат учители. Върна се интересът към педагогическите специалности. През учебните 2018 г. и 2019 г. на подчертан интерес се радват специалности, които през последните 10 – 15 години бяха трайно без студенти. В България политиките и мерките, предприети от Министерството на образованието и науката, за осигуряване на училищата на национално и местно ниво дават резултат. Няма съмнение, че инвестираните материални, човешки и финансови ресурси оказват ползотворно влияние върху учителите, а оттам и върху обучението на учениците.

Учителската професия изисква постоянно развитие. Вече става задължително учителят по химия, по биология, но и по история например да преподава в компютърен кабинет или да ползва дигитални устройства за предоставяне на информация. Главното е учениците да вървят напред в своето израстване, включително с придобиване на практически компетенции и функционални умения. С помощта на информационните технологии те могат да решават казуси в реални условия. Компютърната среда е особено полезна. В нея се материализират идеи в резултат на съответна проверка, модификация и прецизиране. Освен верността на отговора много важен е и процесът на достигане до него. Компютърната среда е благоприятна за създаването на нови ситуации, които учениците и студентите, а също учителите и университетските преподаватели никога не са срещали. В подобна ситуация обучаващите се превръщат в естествен партньор на обучаемите в процеса на учене и те съпреживяват откритията им. Нещата са близки до изследователския подход, но вече на високо ниво, нивото на т.нар. отворено изследване. Едно от най-големите предимства на работата в компютърна среда е, че се получава възможност да се почувства атмосферата на изследователския процес. Без съмнение, задължително е да се отчита възможността обучаемите да се изграждат като можещи, за да бъдат полезни на себе си и на обществото. Образованието е ефективно, ако наред с преподаването и възприемането на информация създава условия за опитване, за изследване, за конструиране и проява на творчество.

Традиционно сп. „Математика и информатика“ дава път на новото и се грижи за неговото стимулиране и развитие. Като партньор на Министерството на образованието и науката, то ще продължи да публикува водещи резултати в областта на методиката на обучението по математика и информатика, приложенията на математиката и информатиката в преподаването на други дисциплини и използването на математически модели за успешното им усвояване.

София, януари 2020 г.

Проф. Сава Гроздев

Главен редактор на сп. „Математика и информатика“